

8. Козьяков І., Рибка М. Місце і роль органів прокуратури у протидії корупції. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. № 4. С. 95-102.

9. Висновок КРЄС Про запобігання корупції серед суддів № 21 (2018). URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/opinio_21-UA_1.pdf

10. Проект Закону про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70007

Рогатюк Ігор Володимирович,
професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Навчально-наукового гуманітарного інституту Національної академії Служби безпеки України, доктор юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник

СТАН ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ЗАЛИШАЄ БАЖАТИ КРАЩОГО

Якщо поглянути в історію міжнародних зобов'язань України у сфері запобігання та протидії корупції то така історія буде не дуже яскравою і результативною.

Після приєднання України до Стамбульського плану дій з боротьби проти корупції Антикорупційної мережі ОЕСР з 2004 року і станом на початок 2021 року нами пророблено певну роботу на цьому напрямі [1]. З набранням для України чинності Цивільною конвенцією Ради Європи про боротьбу з корупцією з 01 січня 2006 року [2], Кримінальною конвенцією Ради Європи про боротьбу з корупцією з 01 березня 2010 року Україна стала членом GRECO і стосовно неї було розпочато проходження оцінювання в рамках моніторингового механізму GRECO [3]. З набранням для України з 01 січня 2010 року чинності Конвенцією ООН проти корупції стосовно України відповідним конвенційним органом – Конференцією держав - учасниць Конвенції ООН проти корупції – проводиться вже другий цикл огляду результатів імплементації Україною положень цієї Конвенції. Окрім цього після підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [4], нашою державою також взято певні зобов'язання з цієї проблематики.

Протягом 2006–2020 років Україна пройшла чотири раунди моніторингу GRECO. За результатами 1-го і 2-го раундів із 25 рекомендацій повністю виконаними є лише 9. Після 3 раунду, із 16 рекомендацій нами повністю не виконано жодної. За наслідками 4 раунду оцінювання із 31 рекомендації, GRECO дійшла висновку, що Україна виконала задовільно або у задовільний спосіб 5 із 31 рекомендації, 15 – виконані частково, а 11 рекомендації не виконані [5, с. 108–132]. Аналізуючи наведену тематику можна прийти до логічного

висновку, однак не з юридичної галузі знань. А з медичної: – «Не можна бути вагітною, частково», так і з міжнародними зобов'язаннями їх треба або виконувати або не брати. Бо як свідчить історія зазначених правовідносин такий процес розтягується на роки і навіть десятиліття без належного результату...

За умови ж якісного виконання зобов'язань варто було б розпочати із фундаментального документу, яким може стати Антикорупційна стратегія, що в майбутньому визначить чіткий алгоритм для досягнення конкретних цілей.

Відповідно до ст. 18 Закону України «Про запобігання корупції» [6] засади антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія) визначаються Верховною Радою України. Антикорупційна стратегія розробляється Національним агентством з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) на основі аналізу ситуації щодо корупції та реалізується шляхом виконання державної програми.

З позиції Національного агентства, попередня Антикорупційна стратегія (на 2014–2017 роки) та Державна програма з її реалізації були якісними програмними документами з високим антикорупційним потенціалом. Утім, реалізувати цей потенціал повною мірою не вдалося насамперед через тривалий процес створення антикорупційних інституцій. Наприкінці 2017 року завершився період дії Антикорупційної стратегії на 2014–2017 роки, що призвело надалі до розбалансованої та малоефективної антикорупційної діяльності публічних інституцій [5].

Водночас, на відсутності цього стратегічного документу, а також низки інших законів антикорупційного спрямування наголошують наші партнери та міжнародні організації у яких Україна має членство. (Насамперед це GRECO, Антикорупційна мережа ОЕСР, UNCAC та ін.) Звідси випливають міжнародні зобов'язання України у сфері запобігання та протидії корупції щодо імплементації міжнародних актів до вітчизняного законодавства.

Таким чином, взявши до уваги вимоги чинного законодавства, а також практику міжнародних відносин у царині протидії з корупцією на державному рівні необхідно вжити заходів антикорупційного характеру.

– рекомендувати Верховній Раді України затвердити Державну антикорупційну стратегію на 2021–2025 роки;

– завершити процес з прийняття судової реформи;

– завершити обрання керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

– забезпечити початок роботи Бюро економічної безпеки України та правоохоронного органу;

– удосконалити нормативне регулювання у сфері публічних закупівель шляхом унеможливлення укладання непрозорих угод та вжити інших важливих заходів, що випливають із нашого бажання стати вільними від цього соціально-негативного явища.

Список використаних джерел

1. Стамбульський план дій з боротьби проти корупції: міжнар. док. від 21 січня 2004 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_001-04#Text.
2. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією: міжнар. док. від 04 листопада 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.
3. Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією: міжнар. док. від 27 вересня 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: міжнар. док. від 30 листопада 2015 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
5. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2020 році URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/NAZK_Nats.dopovid_15_06.pdf.
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

Савченко Андрій Володимирович,
заступник начальника відділу Головного
слідчого управління Державного бюро
розслідувань, доктор юридичних наук,
професор

ПИТАННЯ ПЕРЕЛІКУ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ І КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОРУПЦІЄЮ

Результати проведеного нами вибіркового дослідження офіційних сайтів (веб-порталів) відповідних державних органів дозволяють зробити невтішні висновки про те, що дуже часто інформація про перелік корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією (*зазвичай вона подається в рубриці про національне антикорупційне законодавство чи запобігання корупції. – А.С.*), є перекрученою, не враховує останні зміни й доповнення до чинного Кримінального кодексу України (далі – КК України), передбачає змішування кримінально-правових та адміністративно-правових норм і термінів тощо (інформація у цій статті подана станом на 23.11.2021).

Наприклад, на сайті Міністерства у справах ветеранів України перелік корупційних кримінальних правопорушень не охоплює вказівку на кримінальне правопорушення, передбачене ст. 369-2 КК України, а кримінальне правопорушення, передбачене ст. 369-3 КК України, безпідставно віднесено до кримінальних правопорушень,